

کنوانسیون راجع به
قانون قابل‌اعمال بر
قراردادهای بیع بین‌المللی کالا
(منعقدہ در 22 دسامبر 1986)

کشورهای طرف کنوانسیون حاضر،
— با تمایل به متحدالشکل نمودن
قواعد انتخاب قانون [قابل‌اعمال] در
قراردادهای بیع بین‌المللی کالا، و
— با در نظر داشتن «کنوانسیون
[سازمان] ملل متحد راجع به قراردادهای
بیع بین‌المللی کالا که در 11 آوریل 1980
در وین منعقد گردیده است،
درخصوص مقررات ذیل توافق کرده‌اند:

فصل اول
قلمرو کنوانسیون

مادة 1

کنوانسیون حاضر، قانون قابل اعمال*
بر قراردادهای بیع کالا در موارد ذیل را
تعیین می‌نماید:

(الف) بین طرفهائی که محل تجارت
آنها در کشورهای متفاوت با یکدیگر واقع
شده باشد؛

(ب) در هر مورد دیگری که موضوع
انتخاب قانون یکی از کشورهای مختلف
مطرح باشد، مگر آنکه مطرح شدن چنین
انتخابی منحصراً ناشی از شرطی باشد که
طرفین درخصوص قانون قابل اعمال مقرر
کرده‌اند، حتی اگر آن شرط توأم با
انتخاب دادگاه یا داور بوده باشد.

ماده 2

کنوانسیون حاضر در موارد ذیل اعمال
نخواهد شد:

(الف) بیع ناشی از اجرای قانون، یا
بیعی که به نحو دیگری به حکم قانون
واقع گردد؛

(ب) بیع سهام، سهم‌الشرکه، اوراق
بهادار، اسناد قابل انتقال، یا پول؛

---

* عبارت «قانون قابل اعمال» در سراسر این متن، ترجمه
“applicable law” است که اصطلاحاً قانون حاکم یا بعضاً قانون
مناسب نیز گفته می‌شود.

معذلك كنوانسيون حاضر بر بيع كالا، حتي
اگر مبتني بر اسناد باشد، اعمال مي‌شود؛
(ج) بيع كالاهاي كه جهت مصارف
شخصي، خانوادگي، يا استفاده در منازل
خريداري مي‌شوند؛ معذلك كنوانسيون حاضر
در موردی كه فروشنده، در زمان انعقاد
قرارداد، اطلاعي از اينكه كالاهاي مزبور
براي مصارف فوق خريده شده‌اند نداشته و
يا مكلف نبوده اطلاعي در اين مورد
داشته باشد، اعمال مي‌شود.

ماده 3

از نظر اين كنوانسيون كالا شامل
(الف) كشتي‌ها، سفاين، قايق‌ها، و
هاوركرافت (هواناو)، وسايل نقلية
هوائي.
(ب) نيروي برق، نيز خواهد بود.

ماده 4

1. قراردادهاي ناظر به تهية كالائي
كه بايد ساخته يا توليد شود،
قراردادهاي بيع محسوب مي‌شوند، مگر آنكه
طرف سفارش دهنده كالا تهية قسمت عمده

مواد لازم جهت ساخت یا تولید آن کالا را تعهد نموده باشد.

2. قراردادهائی که طبق آنها قسمت اعظم تعهدات طرف تهیه‌کننده کالا ناظر به ارائه نیروی کار یا خدمات دیگر باشد، قراردادهای بیع محسوب نمی‌شوند.

مادة 5

کنوانسیون حاضر، قانون قابل اعمال بر موضوعات ذیل را تعیین نمی‌نماید:
(الف) اهلیت طرفین یا آثار بطلان یا بی‌اعتباری قرارداد به دلیل عدم اهلیت یک طرف؛

(ب) این مسئله که آیا یک نماینده (عامل) قادر به ایجاد تعهد برای اصیل خود هست یا خیر، و نیز اینکه آیا یکی از ارکان (ارگانهای) یک شرکت، یا یک واحد دارای شخصیت حقوقی یا فاقد شخصیت حقوقی، می‌تواند برای آن شرکت یا واحد ایجاد تعهد نماید یا خیر؛

(ج) انتقال مالکیت؛ معذک موضوعاتی که مشخصاً در ماده 12 ذکر شده‌اند مشمول قانونی که طبق کنوانسیون حاضر

قابل اعمال بر قرارداد تشخیص داده می‌شود، خواهند بود؛

(د) اثر بیع بر غیرطرفین (بر اشخاص ثالث)؛

(ه) توافقی‌های راجع به داوری یا انتخاب دادگاه، حتی در مواردی که چنین توافقی‌هایی در متن قرارداد بیع گنجانیده شوند.

مادة 6

قانونی که طبق کنوانسیون حاضر تعیین می‌شود، بدون توجه به اینکه قانون یکی از کشورهای متعاقد هست یا خیر، اعمال خواهد شد.

فصل دوم

قانون قابل اعمال

بخش اول

تعیین قانون قابل اعمال

مادة 7

1. قرارداد بیع تحت حاکمیت قانونی است که توسط طرفین انتخاب شده است. توافق طرفین بر انتخاب قانون باید صریح

باشد و یا از شرایط قرارداد و رفتار طرفین - که به صورت يك مجموعه در نظر گرفته خواهند شد - بوضوح ظاهر گردد.

2. طرفین می‌توانند در هر زمان توافق کنند که کل قرارداد یا بخشی از آن، مشمول قانونی غیر از آن قانونی که قبلاً حاکم بر قرارداد بوده واقع شود، خواه قانونی که قبلاً حاکم بوده توسط طرفین انتخاب شده یا نشده باشد. در صورتی که طرفین قانون قابل‌اعمال را پس از انعقاد قرارداد تغییر دهند، به اعتبار شکلی قرارداد و یا به حقوق اشخاص ثالث طبق آن قرارداد، خدشه‌ای وارد نخواهد شد.

ماده 8

1. در مواردی که طرفین قانون قابل‌اعمال بر قرارداد بیع را طبق ماده 7 انتخاب نکرده باشند، قرارداد تحت حاکمیت قانون کشوری خواهد بود که محل تجارت فروشنده در زمان انعقاد قرارداد در آن کشور قرار داشته است.

2. معذک در موارد زیر، قرارداد تحت حاکمیت قانون کشوری است که محل

تجارت خریدار در زمان انعقاد قرارداد در آن کشور قرار داشته است:

(الف) هرگاه مذاکرات و انعقاد قرارداد توسط طرفین و با حضور آنها در کشور محل تجارت خریدار واقع شده باشد؛

(ب) هرگاه قرارداد تصریح کرده باشد که فروشنده باید تعهد خود بر تحویل کالا را در کشور محل تجارت خریدار انجام دهد؛

(ج) هرگاه قرارداد با شرایطی که عمدتاً توسط خریدار تعیین شده و در پاسخ به دعوتی که خریدار برای شرکت اشخاص در مناقصه بعمل آورده است، منعقد شده باشد.

3. به عنوان استثناء اگر با توجه به مجموع اوضاع و احوال - مثلاً روابط تجاری بین طرفین - قرارداد بطور روشن با قانون دیگری غیر از قانونی که در غیاب اوضاع و احوال مورد بحث، طبق بندهای 1 و 2 این ماده قابل اعمال می‌بود ارتباط نزدیکی داشته باشد، قرارداد تحت حاکمیت همان قانونی خواهد بود که با آن ارتباط نزدیکی دارد.

4. اگر در زمان انعقاد قرارداد، محل تجارت فروشنده و خریدار در کشورهای واقعی واقع باشد که تعهدات خود را طبق قسمت «ب» از بند 1 ماده 21 محدود نموده باشند، بند 3 فوق اعمال نخواهد شد.

5. اگر در زمان انعقاد قرارداد، محل تجارت فروشنده و خریدار در دو کشور متفاوت واقع شده و هر دو کشور عضو «کنوانسیون [سازمان] ملل متحد راجع به قراردادهای بیع بین‌المللی کالا (وین - 11 آوریل 1980)» باشند، بند 3 فوق در مورد موضوعاتی که حکم آنها در کنوانسیون مزبور مشخص شده است، اعمال نخواهد شد.

ماده 9

بیع از طرق حراج، یا بیعی که در بازار بورس واقع شود، تحت حاکمیت قانونی است که طرفین طبق ماده 7 انتخاب نموده‌اند، مشروط بر آنکه قانون کشور محل حراج یا محل وقوع بورس، چنین انتخابی را منع نکرده باشد. در صورت عدم انتخاب قانون توسط طرفین، یا تا

حدي که چنين انتخابي منع شده باشد،
قانون کشور محل حراج يا محل بورس اعمال
خواهد شد.

ماده 10

1. جائي که انتخاب قانون با رعايت
شرایط مذکور در ماده 7 صورت گرفته باشد،
موضوعات مربوط به وجود يا اعتبار رضاي
طرفين نسبت به انتخاب قانون قابل اعمال،
توسط همان قانون منتخب تعيين مي‌شود.
اگر طبق قانون مزبور انتخاب غير معتبر
باشد، قانون حاکم بر قرارداد طبق ماده
8 تعيين مي‌گردد.

2. وجود يا اعتبار يك قرارداد
بيع، يا هريك از شرایط آن، به حکم
قانوني تعيين مي‌گردد که طبق اين
کنوانسيون، در صورت اعتبار قرارداد يا
هريك از شرایط آن، قابل اعمال مي‌بود.

3. معذلك اگر با در نظر گرفتن اوضاع
و احوال، تعيين [حکم] موضوع طبق قانون
مذکور در بند فوق منطقي نباشد، يك طرف
مي‌تواند براي اثبات اينکه وي نسبت به
انتخاب قانون يا نسبت به خود قرارداد يا
هريك از شرایط آن رضایت نداده است، به

قانون کشور محل تجارت خود استناد نماید.

ماده 11

1. قرارداد بیع منعقدہ بین اشخاصی کہ در یک کشور هستند، بہ شرط رعایت مقررات قانونی کہ طبق کنوانسیون حاضر حاکم است، یا رعایت قانون کشور محل انعقاد قرارداد، از نظر شکلی معتبر خواهد بود.

2. قرارداد بیع منعقدہ بین اشخاصی کہ در کشورہای متفاوت هستند، بہ شرط رعایت مقررات قانونی کہ طبق کنوانسیون حاضر حاکم است، یا قانون ہر یک از آن کشورہا، از نظر شکلی معتبر خواهد بود.

3. ہرگاہ قرارداد توسط نمایندہ (عامل) منعقد شود، کشور ذیربط از نظر دو بند فوق کشوری است کہ نمایندہ (عامل) در آنجا عمل می‌کند.

4. ہر اقدامی کہ با قصد ایجاد اثر حقوقی نسبت بہ یک قرارداد بیع موجود، یا یک قرارداد بیع پیش‌بینی شدہ، صورت می‌گیرد بہ شرط رعایت مقررات آن قانونی کہ طبق این کنوانسیون حاکم بودہ و یا

حاکم خواهد بود، و یا رعایت مقررات قانون محلی که اقدام در آنجا صورت گرفته است، از نظر شکلی معتبر خواهد بود.

5. اگر در زمان انعقاد قرارداد محل تجارت یکی از طرفین در کشوری واقع باشد که تعهدات خود را طبق قسمت «ج» از بند 1 ماده 21 محدود نموده باشد، کنوانسیون حاضر در مورد اعتبار شکلی قرارداد بیع اعمال نخواهد شد.

بخش دوم

قلمرو قانون قابل اعمال

ماده 12

قانونی که بر مبنای مواد 7 و 8 یا 9 بر قرارداد بیع اعمال می‌شود بر موارد ذیل خصوصاً حاکم خواهد بود:

(الف) تغییر قرارداد؛

(ب) حقوق و تکالیف طرفین و اجرای قرارداد؛

(ج) زمان استقرار مالکیت خریدار بر محصولات، ثمرات یا منافع حاصله از کالا؛

(د) زمان انتقال خطرات مربوط به کالا به خریدار؛
(هـ) اعتبار و اثر شرایط ناظر بر حفظ مالکیت کالا نسبت به طرفین قرارداد؛
(و) نتایج عدم اجرای قرارداد، منجمله آن دسته از خساراتی که می‌توان برای آنها طلب غرامت نمود؛ معذک تبعیت از قانون حاکم در این خصوص، خدش‌های بر قوانین شکلی محل رسیدگی وارد نخواهد نمود؛
(ز) راه‌های مختلف ختم تعهدات و نیز مرور زمان و محدودیت اقامه دعوی؛
(ح) نتایج بطلان یا بی‌اعتباری قرارداد.

ماده 13

در غیاب یک شرط صریح مغایر، نحوه بازرسی کالا و شرایط شکلی آن تابع قانون کشور محل بازرسی است.

فصل سوم مقررات کلی

ماده 14

1. هرگاه یکی از طرفین بیش از یک محل تجارت داشته باشد، محل تجارت ذریبط او جایی است که با درنظر گرفتن اوضاع و احوالی که قبل از انعقاد قرارداد یا همزمان با انعقاد آن بر طرفین معلوم بوده یا توسط آنها پیش‌بینی می‌شده است، نزدیکترین رابطه را با قرارداد و اجرای آن داشته باشد.

2. هرگاه یکی از طرفین فاقد محل تجارت باشد، محل اقامت معمولی او ملاک قرار خواهد گرفت.

ماده 15

در این کنوانسیون «قانون» به معنای قانون جاری - منهای قواعد انتخاب قانون [حاکم] - در یک کشور است.

ماده 16

در تفسیر [مقررات] این کنوانسیون، به خصیصه بین‌المللی کنوانسیون و نیز به‌ضرورت ایجاد هماهنگی در اجرای آن توجه خواهد شد.

ماده 17

کنوانسیون حاضر مانع از اعمال آن دسته از مقررات قانون [کشور] محل رسیدگی نخواهد شد که باید بدون توجه به قانونی که در غیاب مقررات مزبور حاکم بر قرارداد می‌گردید، اعمال شوند.

ماده 18

امتناع از اعمال قانونی که توسط این کنوانسیون معین می‌شود تنها در صورتی ممکن است که اعمال آن بطور مشخص با قواعد نظم عمومی غیرقابل جمع باشد.

ماده 19

به منظور تشخیص قانونی که طبق این کنوانسیون قابل اعمال خواهد بود، هرگاه کشوری متشکل از واحدهای ارضی مختلفی باشد که هر یک از آنها نظام حقوقی خاص خود را داشته باشد یا هر یک از آنها دارای قواعد حقوقی خاص خود در خصوص قراردادهای بیع کالا باشد، اشاره به قانون آن کشور به معنای اشاره به قانون

جاري در واحد ارضي ذيربط تفسير خواهد شد.

ماده 20

کشوري که در محدوده آن، واحدهاي ارضي مختلف داراي نظامهاي حقوقي خاص خود و يا داراي قواعد حقوقي خاص خود در ارتباط با قراردادهاي بيع باشند، ملزم به اعمال کنوانسيون حاضر بر موارد تعارض قوانين جاري بين واحدهاي ارضي مزبور نيستند.

ماده 21

هرکشور مي‌تواند به هنگام امضاء، تصويب، قبول، تأييد يا الحاق به کنوانسيون حاضر، تعهدات خود را به هريك از طرق زير محدود نمايد:

(الف) اينکه کنوانسيون حاضر را در موارد مشمول قسمت «ب» از ماده 1 اعمال نخواهد کرد؛

(ب) اينکه بند 3 از ماده 8 را اعمال نخواهد نمود، مگر در موردی که محل تجارت هيچيك از طرفين قرارداد در کشوري

که مطابق این قسمت مبادرت به تحدید تعهد نموده است نباشد؛

(ج) اینکه کنوانسیون حاضر را درخصوص مواردی که قانون [داخلی] کشور وی انعقاد قرارداد بیع، یا مستند نمودن آن را، به صورت کتبی لازم بداند و محل تجارت یکی از طرفین به هنگام انعقاد قرارداد در کشور مزبور واقع باشد، درخصوص اعتبار شکلی قرارداد اعمال نخواهد نمود؛

(د) اینکه قسمت «ز» از ماده 12 را تا حدی که ناظر بر مرور زمان و محدودیت اقامه دعوی است، اعمال نخواهد نمود.
2. هیچ تحدید تعهد دیگری مجاز نخواهد بود.

3. هر کشور متعهد می‌تواند در هر زمان تحدید تعهد خود را مسترد نماید. در آن صورت، تحدید تعهد در اولین روز از ماهی که بعد از انقضای سه ماه از تاریخ اعلام استرداد آغاز می‌شود، فاقد اثر خواهد شد.

ماده 22

1. این کنوانسیون نسبت به هیچ کنوانسیون یا موافقتنامه بین‌المللی دیگری که منعقد شده یا ممکن است منعقد گردد و متضمن مقرراتی راجع به تعیین قانون قابل‌اعمال بر قراردادهای بیع باشد، حاکمیت نخواهد داشت، با این قید که آن کنوانسیون یا موافقتنامه بین‌المللی صرفاً در صورتی اعمال خواهد شد که محل تجارت فروشنده و خریدار در کشورهای طرف چنان کنوانسیون یا موافقتنامه بین‌المللی واقع شده باشد.

2. این کنوانسیون نسبت به هیچ کنوانسیون بین‌المللی دیگری که يك کشور متعهد عضو آن بوده و یا ممکن است بدان بپیوندد و متضمن مقرراتی راجع به انتخاب قانون در مورد دسته خاصی از قراردادهای مشمول این کنوانسیون باشد، حاکمیت نخواهد داشت.

مادة 23

این کنوانسیون تأثیری بر اعمال:
(الف) کنوانسیون [سازمان] ملل متحد
راجع به قراردادهای بیع بین‌المللی کالا
(وین - 11 آوریل 1980)، و

(ب) کنوانسیون راجع به مرور زمان در بیع بین‌المللی کالا (نیویورک - 14 ژوئن 1974) و یا پروتکل اصلاحی کنوانسیون مزبور (وین - 11 آوریل 1980)، نخواهد داشت.

ماده 24

کنوانسیون حاضر در یک کشور متعهد بر قراردادهای بیعی اعمال می‌شود که بعد از لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون نسبت به آن کشور، منعقد شده باشد.

فصل چهارم مقررات نهائی

ماده 25

1. کنوانسیون حاضر برای امضای کلیه کشورها مفتوح خواهد بود.
2. کنوانسیون حاضر موقوف به تصویب، قبول، یا تأیید کشورهای امضاکننده خواهد بود.

3. کنوانسیون حاضر از تاریخی که برای امضاء مفتوح می‌شود جهت الحاق کلیه کشورهای که جزو کشورهای امضا کننده نیستند، مفتوح خواهد بود.

4. اسناد تصویب، قبول، تأیید یا الحاق نزد وزارت خارجه پادشاهی هلند، به‌عنوان امین کنوانسیون، سپرده خواهد شد.

ماده 26

1. هرگاه کشوری شامل دو یا چند واحد ارضی باشد که در آنها نظامهای حقوقی مختلفی در رابطه با موضوعات مطروحه در این کنوانسیون قابل‌اعمال باشد، می‌تواند در زمان امضاء، تصویب، قبول، تأیید یا الحاق خود اعلام نماید که این کنوانسیون بر تمام واحدهای ارضی یا تنها بر یک واحد یا چند واحد ارضی کشور تسری خواهد داشت. و نیز می‌تواند هر زمان با تسلیم اعلامیه‌ای دیگر، اعلامیه قبلی خود را اصلاح نماید.

2. اعلامیه‌های مزبور باید به آگاهی امین کنوانسیون برسند و ضمن آنها

واحدهاي ارضي مشمول اين کنوانسيون صريحاً تعيين کردند.

3. چنانچه يك کشور مبادرت به صدور اعلاميه موضوع اين ماده ننمايد، مقررات اين کنوانسيون به تمام واحدهاي ارضي آن کشور تسري داده خواهد شد.

ماده 27

1. اين کنوانسيون در اولين روز از ماهي که بعد از انقضاي سه ماه از تاريخ توديع پنجمين سند تصويب، قبول، تأييد يا الحاق مذکور در ماده 25 فوق آغاز ميشود، لازم الاجراء خواهد گرديد.

2. بعد از تاريخ مذکور، کنوانسيون:

(الف) نسبت به هر کشوري که آن را متعاقباً تصويب، قبول يا تأييد ميکند و يا بدان ملحق ميگردد، در اولين روز از ماهي که بعد از انقضاي سه ماه از تاريخ توديع سند تصويب، قبول، تأييد يا الحاق آغاز ميشود، لازم الاجراء خواهد شد؛

(ب) نسبت به هر واحد ارضي که مشمول کنوانسيون بر آن طبق ماده 26 صورت گرفته است، در اولين روز از ماهي که بعد از انقضاي سه ماه از تاريخ اعلاميه

مذکور در ماده فوق‌الذکر آغاز می‌شود،
لازم الاجراء خواهد شد.

ماده 28

نسبت به هر کشوری که عضو
«کنوانسیون قانون قبال‌اعمال بر بیع
بین‌المللی کالا» منعقد در 15 ژوئن 1955
در لاهه باشد و رضایت خود را به التزام
نسبت به کنوانسیون حاضر اعلام کرده و
این کنوانسیون نسبت به او لازم‌الاجراء
شده باشد، کنوانسیون حاضر جایگزین
کنوانسیون 1955 مزبور خواهد شد.

ماده 29

هر کشوری که بعد از لازم‌الاجراء شدن
اصلاحیه‌های این کنوانسیون به عضویت
کنوانسیون درمی‌آید، به‌عنوان عضو
کنوانسیون اصلاح شده تلقی خواهد شد.

ماده 30

1. هر کشور عضو کنوانسیون حاضر
می‌تواند با يك اخطار کتبی خطاب به
امین، کنوانسیون حاضر را رد نماید.

2. رد کنوانسیون در اولین روز از ماهی که بعد از انقضای سه ماه از تاریخ دریافت اخطار توسط امین آغاز می‌شود، نافذ خواهد شد. در صورتی که در اخطار رد، مدت طولانی‌تری برای نفوذ آن تعیین شده باشد، رد کنوانسیون بعد از انقضای مدت مزبور، که از زمان دریافت اخطار توسط امین آغاز می‌شود، نافذ خواهد شد.

ماده 31

امین کنوانسیون مراتب زیر را به اطلاع کشورهای عضو «کنفرانس حقوق بین‌الملل خصوصی لاهه» و نیز کشورهای که کنوانسیون حاضر را امضاء، تصویب، قبول یا تأیید نموده و یا بدان ملحق شده‌اند، خواهد رسانید:

- (الف) امضاء، تصویب، قبول، تأیید یا الحاق مذکور در ماده 25؛
- (ب) تاریخی که کنوانسیون حاضر طبق ماده 27 لازم‌الاجراء می‌شود؛
- (ج) اعلامیه‌های مذکور در ماده 26؛
- (د) موارد تحدید تعهد و استرداد موارد مزبور؛ مندرج در ماده 21؛
- (هـ) موارد رد مذکور در ماده 30.

در مقام تسجیل، امضاکنندگان زیر را با اختیارات لازم کنوانسیون حاضر را امضاء نموده‌اند.

در لاهه به تاریخ 22 دسامبر 1986 در يك نسخه به دو زبان انگلیسی و فرانسه، که متن هر دو دارای اعتبار واحد است، تنظیم شد.

نسخه مزبور در آرشیو دولت پادشاهی هلند سپرده خواهد شد و فتوکپی تصدیق‌شده آن از مجاری دیپلماتیک به هریک از کشورهای که از تاریخ اجلاس فوق‌العاده مورخ اکتبر 1985 کنفرانس حقوق بین‌الملل خصوصی لاهه عضوکنفرانس مزبور بوده‌اند و نیز به هر کشوری که در اجلاس مذکور شرکت نموده است، ارسال خواهد شد.